

Česká školní inspekce
Moravskoslezský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Gymnázium Františka Živného, Bohumín, Jana Palacha 794

Jana Palacha 794, 735 81 Bohumín

Identifikátor školy: 600 016 455

Termín konání inspekce: 4. - 7. a 14. listopadu 2003

Čj.:	n6-2758/03-011138
Signatura:	on3zx512

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti ve skupině přírodovědných a společenských předmětů vzhledem ke schváleným učebním dokumentům;
- ❖ materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti ve skupině přírodovědných a společenských předmětů vzhledem ke schváleným učebním dokumentům;
- ❖ průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy ve skupině přírodovědných a společenských předmětů vzhledem ke schváleným učebním dokumentům.

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Gymnázium Františka Živného, Bohumín, Jana Palacha 794 (dále jen Gymnázium Bohumín) je příspěvkovou organizací. Zřizovatelem je Moravskoslezský kraj (adresa: ul. 28. října 117, 702 18 Ostrava). Gymnázium připravuje žáky především pro studium na vysokých školách a pro výkon některých činností ve správě, kultuře a dalších oblastech. Poskytuje žákům úplné střední vzdělání, které se ukončuje vykonáním maturitní zkoušky.

Škola sdružuje:

1. Gymnázium Františka Živného, kapacita: 450 žáků, IZO: 000 601 527

Ve školním roce 2003/2004 vzdělává žáky v denním studiu ve studijních oborech Gymnázium (všeobecné) - 4leté, kód KKO:V: 7941K401 a Gymnázium (všeobecné) - 8leté, kód KKO:V: 7941K801.

K termínu inspekce studovalo ve škole v 15 třídách celkem 449 žáků. Průměrný počet žáků na třídu je 30 žáků.

Vlastní vzdělávací proces se řídí učebními dokumenty pro gymnázia, které vstoupily v platnost 1. září 1999, tj. Generalizovaným učebním plánem gymnázia s osmiletým studijním cyklem schváleným MŠMT ČR dne 5. května 1999, čj. 20 594/99-22, učebním plánem gymnázia se čtyřletým studijním cyklem schváleným MŠMT ČR dne 5. května 1999, čj. 20 595/99-22 a učebními osnovami čj. 20 596/99-22 ze dne 5. května 1999.

Do Gymnázia Bohumín docházejí žáci z Bohumína a blízkého okolí (Dolní Lutyně, Rychvald, Dětmárovice, Ostrava).

Gymnázium Bohumín je školou s osmdesátiletou tradicí. Škola nese název někdejšího učitele matematiky a ředitele Františka Živného. Gymnázium se nachází v klidné zóně u městského parku, který bezprostředně navazuje na areál školy. Školní areál je tvořen hlavní budovou (je z roku 1921) s 22 učebnami, knihovnami (žakovskou a učitelkou), kabinety a dalšími prostory, školní vilkou (původně byt ředitele školy, nyní odborné učebny: počítačové a hudební výchovy), dvěma tělocvičnami, posilovnou a multifunkčním hřištěm.

Stravování žáků je zajištěno ve školní jídelně základní školy (Masarykova základní škola Bohumín, Seifertova 601, okres Karviná), která je vzdálena od gymnázia cca 5 minut chůze. Žáci mají možnost občerstvení i v bufetu, jež je zřízen v budově gymnázia.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Gymnázium Bohumín zaměstnává celkem 46 pracovníků, z toho je 36 pedagogických a 8 provozních (administrativa: 2, školník, úklid a údržba: 4). Ve škole vykonává jedna osoba civilní službu.

Všichni vyučující společenskovedních předmětů (český jazyk - šest, anglický jazyk - pět, německý jazyk - dva, španělský jazyk - jeden, ruský jazyk - jeden, dějepis - tři, základy společenských věd- čtyři) a přírodovědných předmětů (matematika - devět, fyzika - čtyři, chemie - tři) mají odbornou a pedagogickou způsobilost pro učitele všeobecně vzdělávacích předmětů střední školy. Úvazky jsou přiděleny učitelům s ohledem na jejich aprobaci, dosavadní pedagogickou praxi a odborné zkušenosti získané dalším vzděláváním.

Vedení školy je tvořeno statutární zástupkyní ředitele školy, která od 14. srpna 2002 zastupuje ředitele v plném rozsahu jeho činnosti (dále jen statutární zástupkyně) a dalším zástupcem (jmenován statutární zástupkyní 24. září 2002). Dne 14. února 2003 zemřel ředitel gymnázia. Na podzim roku 2003 proběhlo konkurzní řízení na místo ředitele gymnázia (ke dni inspekce nebyl nový ředitel jmenován). Současné vedení je tvořeno pedagogy s dlouholetou pedagogickou praxí, statutární zástupkyně plní funkci zástupce ředitele od roku 1998. Vedení školy se schází pravidelně každý týden při tvorbě týdenních plánů (týdenních, měsíčních). Byla ustanovena funkce výchovného poradce, kterou vykonává učitelka s pedagogickou praxí 29 let (je ve funkci roku 1983, absolvovala doposud kvalifikační studium výchovného poradenství) a funkce metodika školní prevence. Míra vyučovací povinnosti vedoucích pracovníků, výchovné poradkyně a všech pedagogů společenskovedních a přírodovědných předmětů odpovídá platným právním předpisům.

Na řízení školy se v rámci svých kompetencí podílí i 6 předsedů předmětových komisí (pět komisí je pro oblast přírodovědných a společenskovedních předmětů) a 11 učitelů - garantů předmětů (8 je pro oblast přírodovědných a společenskovedních předmětů). Předložené zápisy o jednání komisí mají relevantní výpovědní hodnotu a dokladují jejich systematickou práci. Komise poskytují metodickou pomoc začínajícím učitelům, organizují společně s vedením dovybavování kabinetů jednotlivých předmětů pomůckami, podporují profesní růst vyučujících, koordinují některá témata v rámci výuky jednotlivých předmětů a podílejí se na výměně zkušeností mezi pedagogy.

Organizace činnosti a provozu školy je stanovena ve vnitřních předpisech a směrnících školy, které jsou pro jednotlivé oblasti a úseky stanoveny zvlášť (organizační řád školy není zpracován). Kompetence všech pracovníků školy jsou jasně dány. Vnitřní informační systém vůči zaměstnancům se opírá o osobní jednání statutární zástupkyně ředitele školy s pracovníky školy, informace dlouhodobějšího charakteru jsou zveřejněny na nástěnce ve sborovně, jsou předávány pomocí elektronické pošty do kabinetů. Je zachována hierarchie postupu při řešení jednotlivých situací. Pravidelně jednou týdně probíhají pracovní schůzky vedení se školníkem, ekonomkou a administrativní pracovníci, kde je řešena hlavně aktuální problematika chodu školy. V případě potřeby jsou vedením organizovány krátké operativní porady. Pracovníci školy mají přístup ke všem potřebným informacím. Důvěrné informace o žácích i zaměstnancích jsou chráněny.

Jako poradní orgán je ustanovena pedagogická rada, její jednání se konají pravidelně pětkrát v průběhu školního roku. Zápisy z jednání jsou přehledné, obsahují informace o prospěchu a chování žáků, o průběhu vzdělávací činnosti, o plánovaných aktivitách, méně již informace týkající se analýz výstupů výchovně vzdělávací činnosti (např. písemných kontrolních prací), stanoveny jsou úkoly pro následné období a závazné závěry. Vytvořen je funkční systém uvádění začínajících učitelů do praxe a metodické pomoci nekvalifikovaným učitelům. Ve své

řídící práci statutární zástupkyně uplatňuje demokratický styl řízení. Má ujasněnou koncepci školy. V souladu s celostátním trendem – zvýšení počtu studijních míst pro absolventy 9. ročníků základní školy - škola požádala o zvýšení kapacity školy; škola bude pokračovat ve zkvalitňování výchovně-vzdělávací práce s důrazem na další výuku cizích jazyků a informační technologie (základní úkoly školy).

Výroční zpráva školy o činnosti školy za školní rok 2002/2003 je zpracována, obsahuje všechny náležitosti stanovené zákonem. Se zprávou je seznámen zřizovatel a příslušný orgán státní správy. Na veřejnosti se škola prezentuje příspěvkem v tisku, městské televizi, účastí na akcích v rámci města či regionu. V rámci tříd působí žákovské samosprávy, na celoškolské úrovni nikoli. Dotazy žáků a jejich připomínky k organizaci školy se dostávají k vedení školy přímo – jednání se statutární zástupkyní nebo prostřednictvím vyučujících (zejména třídních učitelů) a schránky důvěry.

Vedení školy má stanoveny priority a rámcový plán pro oblast dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, podporuje aktivity vyučujících v této oblasti. Reflektuje požadavky předmětových komisí a dle priorit přiděluje finanční prostředky. O použití prostředků na další vzdělávání pedagogických pracovníků a zapojení do vzdělávání ve vztahu k plánu personálního rozvoje pedagogických pracovníků školy informuje zpráva, jež je součástí výroční zprávy školy (o hospodaření a o činnosti). Vyučující se zúčastňují vzdělávacích akcí pořádaných školskou vzdělávací organizací Pedagogické centrum Ostrava, Střediskem služeb školám a informačních technologií Karviná, Filosofickou fakultou Olomouc, příp. dalšími vzdělávacími agenturami a instituty. Nabídky dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků jsou však limitovány účelově vázanými finančními částkami.

Vyučující taktéž studují odborné časopisy a publikace zakoupené z vlastních prostředků. Pedagogům, žákům i provozním zaměstnancům je k dispozici žákovská a učitelská knihovna se svazky odborné literatury, beletrie i učebních textů. Škola spolupracuje s Městskou knihovnou Bohumín. Nové knihy jsou zakupovány v závislosti na finančních možnostech školy. Této oblasti je věnována náležitá pozornost.

Hodnocení zaměstnanců vedením školy ve vztahu k jejich výchovně-vzdělávací práci má pozitivní vliv na jejich profesionální růst. Obecné závěry jsou předmětem jednání v rámci pedagogických rad, individuální pak v rámci pohospitačních pohovorů či hodnocení při stanovení osobních příplatků. Je oceňována (i materiálně) každá aktivita, úspěch apod., která je přínosem pro školu a její žáky. Prostor pro sebehodnocení mají zaměstnanci zejména při hodnocení jejich práce vedením, při jednání pedagogické rady, během pracovních schůzek nebo osobních jednání se statutární zástupkyní ředitele školy.

Personální podmínky vzdělávání a výchovy ve skupině přírodovědných a společenských předmětů jsou pozitivně ovlivňovány demokratickým způsobem vedení pracovníků školy a jasným stanovením kompetencí pro všechny pedagogické pracovníky. Podporují učení žáků a umožňují efektivně realizovat vzdělávací program školy. Vedení podporuje a vytváří podmínky pro další vzdělávání pedagogických pracovníků.

Souhrnně jsou personální podmínky vzdělávání a výchovy hodnoceny jako velmi dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Potřebám vzdělávací a výchovné činnosti ve společenskovedných a přírodovědných předmětech slouží jak učebny kmenových tříd (15 učeben), tak odborné (jazykové – 3 učebny, počítačové – 2 učebny, biologie, chemie, fyziky, dějepis a 3 laboratoře – pro fyziku, chemii a biologii). Sledovaná výuka společenskovedních předmětů a matematiky probíhala zejména v kmenových třídách, cizí jazyky v jazykových učebnách, fyzika a chemie v odborných učebnách. Počet učeben vzhledem ke schváleným učebním dokumentům je odpovídající, je zajištěno v případě výuky jazyků nebo fyziky, resp. chemie využívání odborných učeben všemi třídami (skupinami).

Většina kmenových tříd je vybavena základním žákovským nábytkem v dostatečném počtu, různé kvality (v některých třídách je již značně opotřebován). Kvalitně vybaveny jsou zejména laboratoře (pracovní stoly, učební pomůcky včetně specializovaných přístrojů pro měření a pozorování, laboratorní sklo, chemikálie a další). K běžnému vybavení patří meotary, zatemnění, promítací plátna, televizory, nástěnný obrazový materiál (především v odborných učebnách), v odborných učebnách nechybí multimediální technika. Interním vyučujícím slouží velmi solidně vybavené kabinety, které jsou propojené telefonními linkami a vyučujícím je k dispozici funkční počítačová síť (místní). Pedagogové a žáci využívají kopírovací stroj (je umístěn na chodbě školy), další je v kanceláři ekonomky (je určen k administrativním potřebám).

Vybavení jak učebními pomůckami, tak i didaktickou technikou je obecně velmi dobré, pomůcky jsou funkční a po psychohygienické a bezpečnostní stránce bez závad. Jsou snadno dostupné. Všichni žáci školy (1. – 4. ročníků osmiletého studijného oboru) mají k dispozici učebnice, které jsou uvedeny v platném seznamu vydaných učebnic a učebních textů, jejich množství i kvalita je postačující. Žáci ostatních ročníků si dle doporučení vyučujících zajišťují učebnice sami (základním kritériem je zda odpovídají vzdělávacímu programu školy a jak jsou dostupné na trhu). Pozitivní skutečností je možnost využití výukových počítačových programů a počítačové techniky žáky v rámci výuky či ve volném čase. Pedagogům, žákům i provozním zaměstnancům je k dispozici žákovská a učitelská knihovna se svazky odborné literatury, beletrie i učebních textů. Všichni mají možnost využívat Internet. Škola spolupracuje s Městskou knihovnou Bohumín. Vedení školy sleduje a zajišťuje vybavení žáků základními školními potřebami, což bylo prokázáno během hospitací, prohlídkou prostor a řízenými rozhovory.

Materiální zdroje, které má škola k dispozici, jsou využívány účelně a efektivně. Rovněž kontrola využívání stávajícího fondu je vedením prováděna (hospitace vedení školy a kontrola plnění plánovaných úkolů pro oblast materiálně technického zajištění vzdělávacího procesu). Zpětná vazba je realizována - výsledky a doporučení jsou realizovány se zřetelem na existující finanční zdroje.

Vybavení učebními pomůckami je kvalitní, průběžně jsou doplňovány a zaváděny jsou i nové, vždy s důrazem na účelnost na dostupné finanční prostředky. Úroveň materiálně-technických podmínek ve společenskovedných a přírodovědných předmětech je hodnocena jako velmi dobrá, podporuje učení žáků a umožňuje efektivně realizovat vzdělávací program.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Vyučované obory

Gymnázium Bohumín realizuje ve školním roce 2003/2004 vzdělávací program ve studijních oborech určených pro gymnázia – podrobněji viz kapitola Charakteristika školy, které jsou uvedeny v aktuálně platném rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol.

Škola eviduje jednoho žáka se speciálními vzdělávacími potřebami. Pro žáka, s ohledem na postižení (sluchové), není zpracován individuální vzdělávací program, je vydaná směrnice výchovného poradce pro vyučující.

Vzdělávací programy vyučovaných oborů jsou realizovány v souladu s údaji v rozhodnutí o zařazení do sítě škol.

Porovnáním učebního plánu s rozvrhem hodin byla zjištěna jeho realizace co se týče skladby vyučovacích předmětů a časové týdenní hodinové dotace, minimální časové dotace v průběhu výuky i využívání disponibilních hodin v rozsahu stanoveným učebními plány. Všechny úpravy v učebních plánech školy pro jednotlivé ročníky jsou v souladu se záměry vedení školy, zohledňují částečně požadavky vyučujících (ne vždy lze zvýšit týdenní časovou dotaci v předmětu s ohledem na celkový týdenní předepsaný počet hodin) a zejména jsou v souladu s poznámkami k učebním plánům čtyřletého či osmiletého gymnázia. Ve školním roce 2003/2004 je zejména využíváno dělení třídy na skupiny, např. v cizích jazycích, při cvičeních ve fyzice, chemii, biologii, částečně i v matematice (jedna hodina v 1. – 3. ročníku osmiletého a ve 4. ročníku čtyřletého gymnázia).

Vyučující mají zpracované tematické plány učiva, předložené plány učiva ve společenskovedných a přírodovědných předmětech korespondují se zápisy v třídních knihách a jsou v souladu s požadavky osnov sledovaných vyučovacích předmětů. Učební osnovy pro gymnázia jsou plněny.

Povinná dokumentace vztahující se k průběhu a výsledkům vzdělávání (třídní knihy, třídní výkazy, záznamy z pedagogických rad, zápisy z předmětových komisí, rozvrhy hodin) je školou vedena. Dokumentace vedena třídními učiteli (třídní výkazy) je úplná, zápisy jsou prováděny průběžně, čitelně. Záznamy z pedagogických rad dokladují, že stěžejními body jednání pedagogické rady je problematika výchovně vzdělávacího procesu - veškeré záznamy v nich jsou průkazné a nechybí zápis dokladující seznámení vyučujících s nimi. Výše uvedená dokumentace průkazně zachycuje průběh vzdělávání.

Výuka je v souladu s učebními dokumenty vyučovaného oboru.

Kontrola naplňování učebního plánu a osnov je průběžně sledována, kontrolována a analyzována vedením školy a předsedy předmětových komisí. K dispozici jsou v ředitelně tematické plány učiva všech vyučujících. Záznamy z jednání předmětových komisí jsou vedeny, statutární zástupkyně se seznamuje s průběhem jednání těchto komisí nejen prostřednictvím zápisů, ale i přímou účastí na jednáních. Opatření statutární zástupkyně přijímá ihned, zásadní zjištění (negativní i pozitivní) jsou řešena na pracovní poradě, resp. pedagogické radě. Zobecnění závěrů zjištěných během kontroly naplňování učebních plánů a osnov se promítá nejen do plánu řídicí a kontrolní činnosti, ale i plánu školy na příslušný školní rok.

Kontrola naplňování učebních osnov je účinná.

Rozvrh hodin je z psychohygienického hlediska zpracován bez závad. Řád školy obsahuje všechny náležitosti stanovené obecně závaznými právními předpisy, obsahuje i ustanovení

týkající se práv dětí. Ve všech odborných učebnách jsou vyvěšeny provozní řády. Všechny pokyny v nich uvedené jsou jasně formulovány, zohledňují nejen ochranu majetku, ale i bezpečnostní opatření a další pokyny pro žáky.

K zajištění průběžné informovanosti rodičů o průběhu vyučování a výchovy žáků jsou využívány žákovské knížky (žáci 1. – 4. ročníků osmiletého gymnázia). V průběhu školního roku jsou plánovány dvě třídní schůzky, další jsou organizovány dle potřeby (např. konzultativní, informační pro nastupující 1. ročník). Využívána je i možnost osobních dopisů rodičům nezletilých žáků v případech zvláštního zřetele (prospěch, chování). Rodiče i veřejnost mají možnost získat potřebné informace o činnosti školy z výroční zprávy o činnosti školy za příslušný školní rok, případně účastí na akcích školy. Další informace mají možnost zletilí žáci a rodiče nezletilých žáků získat v žákovském časopisu Študák, místním tisku, televizi, či na webových stránkách školy.

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu je funkční.

Pracovní náplň výchovného poradce je specifikována skupinami žáků, kterým věnuje v problematice výchovy a vzdělání převážnou pozornost: jedná se zejména o profesní orientaci, dále kriminální a drogovou prevenci (spolupráce se školním metodikem prevence), výchovné problémy. Plán práce výchovného poradce (dále jen VP) koresponduje s celoškolním plánem, vytyčené úkoly mají celoroční i krátkodobější zaměření. Informační tok mezi vedením, VP a učiteli (zejména třídními) je oboustranný a bez informačních bariér. V rámci péče o žáky vykonává VP individuální pohovory s žáky, učiteli, rodiči, zúčastňuje se konzultací. Organizuje besedy (např. beseda ze zástupci vysokých škol) a přednášky pro žáky. Spolupracuje s úřadem práce, pedagogicko-psychologickou poradnou, Speciálním pedagogickým centrem v Ostravě-Porubě (pomoc při přípravě směrnice pro postup ve výuce se sluchově postiženým žákem). Pro kontakt s žáky a rodiči jsou stanoveny konzultační hodiny, jednání probíhají i individuálně po domluvě. Ve škole pracuje výchovná komise. Zápisy z jednání této komise jsou k dispozici v ředitelně. Systém výchovného poradenství je propracovaný, plánovitý, jeho funkčnost vychází z rozboru a poznání problematiky v podmínkách školy.

Výchovné poradenství přispívá ke zlepšení výchovně-vzdělávacího procesu.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce a literatuře, dějepise a základech společenských věd

Byly navštíveny hodiny ve třídách gymnázia se čtyřletým i osmiletým studijním cyklem.

Všichni vyučující sledovaných předmětů splňují požadavky odborné a pedagogické způsobilosti pro výuku všeobecně vzdělávacích předmětů ve středních školách ve smyslu závazné právní normy včetně aprobační kvalifikace, což mělo pozitivní vliv na úroveň sledované výuky.

Stanovené výukové cíle odpovídaly aktuálnímu složení tříd, příprava vyučujících na výuku byla dobrá a promyšlená. Prakticky všechny navštívené hodiny byly mimo úvodního opakování spojeného s hodnocením realizovány informačně receptivními a dialogickými metodami, konkrétně výkladem, rozhovorem se žáky, prací s učebnicí a posléze zápisy do sešitů podle pokynů vyučujících. Převažoval frontální způsob výuky, v několika vyučovacích jednotkách byla vhodně uplatněna výuka ve skupinách a účelně využita audiovizuální technika.

V době inspekční návštěvy byly sledované hodiny českého jazyka a literatury věnovány komunikační výchově, procvičování a rozšiřování jazykových vědomostí a dovedností

a literárnímu vzdělávání a výchově, konkrétně v rámci tematického celku lyricko-epické žánry rozboru balady K. J. Erbena Polednice, tematického celku básníci 20. století S. Jeseninovi, K. Bieblovi, J. Hořejšímu a J. Seifertovi, v dalších sledovaných hodinách pak byli žáci seznámeni s představiteli demokratického směru v německé literatuře po roce 1945 G. Grassovi (groteskní román) a J. M. Simmelovi, posléze s druhy slovníků a sledovaná hodina v závěrečném ročníku studia byla věnována přípravě slohové práce.

Učivo základů společenských věd bylo zaměřeno v rámci tematického celku základy sociologie na humanizační funkci kultury, v jiné hodině náboženské problematice – judaismu, buddhismu, hinduismu a islámu, v dějepise byli žáci v jedné třídě seznamováni v rámci obsahového bloku Starověk se sumerským státem, v další se vznikem Československa v roce 1918.

Hodnocení žáků mělo pozitivní charakter, chyby byly analyzovány bezprostředně po každém ukončení ústního projevu a zkoušení realizováno převážně ústní formou, ke konci hodin byli žáci ve dvou případech vyzváni k sebehodnocení.

Struktura vyučovacích jednotek odpovídala stanoveným výukovým cílům a věku žáků. Tempo bylo přiměřené, výuka věcná, organizační pokyny jasné a srozumitelné. Z průběhu hodin byla zřejmá soustavnost pedagogického působení, žáci byli ukáznění a chovali se přirozeně, množství předávaných informací bylo přiměřené, odpovídalo učebním osnovám a typu školy.

Oblast interakce a komunikace byla při výuce realizována dohodnutými pravidly jednání, která byla akceptována stejně jako respektování osobnosti žáka. Komunikace a vyjadřování žáků bylo na přijatelné úrovni, komunikace vyučujících, pohotovost a kvalita vyjadřování ve všech navštívených hodinách byla velmi dobrá. Učitelé měli pozitivní vztah k žákům, kázeňské problémy po dobu inspekční činnosti nebyly zaznamenány.

Z hlediska subjektivního posouzení psychohygienických podmínek je možno konstatovat, že výuka probíhala v prostorných třídách a v estetickém prostředí vhodném pro výuku sledovaných předmětů. Vyučující mají k dispozici samostatné kabinety, samostatná odborná učebna pro výuku českého jazyka a literatury zřízená není, společná odborná učebna dějepisu, základů společenských věd a občanské výchovy ano.

Výsledky vzdělávání učitelé zjišťují vlastními evaluačními nástroji, převážně ústním zkoušením s následnou klasifikací prokázaných znalostí osnovami stanoveného učiva, případně samostatně zpracovaných referátů, kontrolních písemných cvičení včetně slohových prací. V každém ročníku jsou v předmětu český jazyk a literatura realizovány dvě slohové práce za pololetí, dvě kontrolní práce, příp. klasifikované diktáty v průběhu školního roku.

V nižších ročnících – do kvarty včetně - mají žáci k dispozici všechny učebnice, ve vyšších ročnících osmiletého studijního cyklu a čtyřletém studijním cyklu jsou jim doporučovány.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce a literatuře, dějepise a základech společenských věd jsou v úhrnu hodnoceny stupněm velmi dobrý.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v přírodovědných předmětech

Sledovaná byla výuka v předmětech matematika, fyzika a chemie.

Týdenní dotace hodin matematiky ve většině tříd jsou čtyři, v 1. – 3. ročníku osmiletého gymnázia – pět vyučovacích hodin. (využití disponibilních hodin v rozsahu 1 – 2 hodiny týdně pro každou třídu). Týdenní dotace hodin fyziky a chemie je ve většině tříd minimálně 2 vyučovací hodiny. Ve vyučovacích hodinách byly stanoveny cíle výuky vhodně a přiměřeně. Účelnost, konkretizace a míra naplňování výchovně-vzdělávacích cílů ve

sledované výuce a rovněž návaznost probíraného učiva na předcházející témata jsou plněny na nadstandardní úrovni.

Matematiku, fyziku a chemii vyučuje ve škole celkem 13 odborně a pedagogicky způsobilých učitelů. Tato skutečnost měla pozitivní vliv na kvalitu sledované výuky, jejíž věcná a odborná správnost byla vždy dodržována.

Výuka matematiky probíhala v kmenových třídách s běžným vybavením, fyziky a chemie v odborných (ne však laboratořích). Vyučující fyziky a chemie měli přístup k potřebným pomůckám s ohledem na uspořádání učeben pro tyto předměty (odborná učebna, laboratoř, sklad – např. chemikálií vždy na sebe navazovaly). Žáci využívali během práce učebnice (zejména v matematice), žáci 1. – 4. ročníku osmiletého gymnázia měli učebnice k dispozici v hodině, v ostatních ročnících byla alespoň jedna v lavici. V některých hodinách fyziky a chemie byl účelně využit meotar, demonstrační modely apod. S ohledem na charakter probíraného učiva a záměry vyučujících byl rozsah využití pomůcek, učebnic, didaktické techniky dostatečný.

Ve většině hodin žáci probírali nové učivo a procvičovali učební látku, která byla již probrána. Hodiny se řídily jasnými a srozumitelnými organizačními pravidly. Učitelé před vyučováním stanovili, čeho měli žáci dosáhnout, a tomuto cíli podřídili výběr, sled a množství informací, jakož i tempo výuky. Při práci žáci navazovali na již známé poznatky, které procvičováním dále prohlubovali a rozšiřovali. Použité vyučovací metody byly často rutinní a málo pestré. V některých hodinách bylo individuální pracovní tempo žáků určováno rychlostí, kterou pracoval žák u tabule. Převažovala však samostatná práce s následným vyhodnocením a diskusí. Pozitivním zjištěním je skutečnost, že vyučující aktivizují žáky, stavějí na jejich dosavadních znalostech či zkušenostech.

Učitelé motivovali žáky seznámením s cíli vyučovacích jednotek a kladením častých otázek, které se týkaly procvičovaného učiva. Hodnocení dosahovaných výsledků bylo převážně pozitivní, zkoušení proběhlo pouze v jednom případě a klasifikace byla objektivní a spravedlivá. V jedné třídě psali žáci krátkou písemnou práci. Při řešení přiměřeně obtížných příkladů učitelé žákům pomáhali a vedli je k pochopení vztahů a souvislostí mezi prováděnými matematickými operacemi. Výjimečně některým hodinám chybělo závěrečné hodnocení (shrnutí).

Vyučování probíhalo na základě akceptovaných pravidel, které byly respektovány učiteli i žáky. Komunikace byla založena na vzájemné důvěře. Žáci mohli o problémech diskutovat a mít na ně různé názory. Učitelé často reagovali na výpovědi žáků, které upřesňovali a dále rozvíjeli. Verbální a neverbální komunikace učitelů byla na dobré úrovni. Podle pozorování v hospitovaných hodinách měla většina žáků k předmětu pozitivní vztah.

Zdůvodnění hodnocení žáků učitelem při prověřování znalostí bylo prováděno, v případě klasifikace vždy, sebehodnocení žáků nebylo zaznamenáno. V hodinách byly ze strany vyučujících respektovány individuální schopnosti. Pokrok, dobrý nápad v diskusi byl oceněn.

Výsledky vzdělávání vyučující zjišťují vlastními evaluačními nástroji: ústní zkoušení s následnou klasifikací, realizace stanovených písemných prací (kontrolní čtvrtletní práce v matematice či laboratorní práce ve fyzice a chemii). Písemné práce žáků jsou řádně opraveny a následně analyzovány v hodinách. Pozornost je věnována i písemnému projevu žáků.

Celkově jsou průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve skupině přírodovědných předmětů hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v cizích jazycích

Cizí jazyky vyučují učitelé s předepsanou odbornou a pedagogickou způsobilostí pro výuku všeobecně vzdělávacích předmětů ve střední škole včetně aprobační kvalifikace, pouze jeden učitel nemá aprobační kvalifikaci pro výuku anglického jazyka. Chybějící odborná způsobilost neměla vliv na kvalitu výuky. Byla sledována přímá výchovně-vzdělávací činnost učitelů ve čtyřletém i v osmiletém studiu v předmětech anglický jazyk, německý jazyk, francouzský jazyk, španělský jazyk a ruský jazyk. Stanovený cíl výuky byl přiměřený dané třídě, výchovné prvky nenásilně podporovaly osobnostní rozvoj žáka. V 1. ročníku se vzhledem k termínu inspekce jednalo o opakování učiva základní školy s cílem ověřit úroveň vědomostí určitého tematického celku.

Odborná a pedagogická způsobilost učitelů je výše uvedena. Výuku vedli po stránce věcné i odborné správně.

Ve všech učebnách mají žáci zajištěno z hlediska vybavení, psychohygieny i estetické úrovně dobré pracovní prostředí. Žákovský nábytek v jazykových učebnách je nový. Nástěnné přehledy učiva a obrazový odborný materiál podporují práci žáků s různými zdroji informací. Prostor učeben působí esteticky zejména tam, kde výzdobu doplňují projekty žáků a květiny. Výuka byla v souhrnu velmi dobře materiálně zajištěna, ať už pracovními listy, mapami, obrazovým materiálem a dalšími pomůckami. Všechny použité materiály včetně techniky (magnetofonu) přispěly ke zvýšení efektivity hodin a podílu žáků na učení.

Výuka postavena převážně na aktivních žákovských činnostech zajistila, že vymezený čas se využil efektivně. Používané metody byly účelné, vyučující většinou střídali skupinové a individuální činnosti nebo frontální a individuální práci. V případě rozdělení žáků do vícečlenných skupin proběhla prezentace zjištěných skutečností, shrnutí výsledků a závěrečné vyhodnocení. Při samostatné práci se přihlíželo k individuálnímu tempu, pro žáky byla zajištěna možnost okamžité sebekontroly. V úvodní části vyučovacích jednotek byl vždy stanoven didaktický cíl. Výuka byla realizována metodami výkladu, rozhovoru se žáky, prací s učebnicí a pracovním sešitem, skupinovou prací, zápisy do sešitů dle pokynů vyučujících a metodou dialogů mezi žáky. Nedílnou součástí výuky ve všech hodinách byl nácvik poslechu a následná práce s vyslechnutým textem, včetně ověření porozumění. Vyučující dbali rovněž na nácvik správné výslovnosti, intonace a na rozvoj správného vyjadřování žáků a rozvíjení jejich slovní zásoby. Ve všech hodinách byla pozornost věnována individuální práci se žáky. Tempo výuky bylo voleno podle celkové úrovně třídy. Nové učivo bylo dostatečně procvičováno.

V navštívených hodinách byl zřejmý zájem žáků o výuku. Motivační prvky přispěly k upoutání pozornosti žáků a k dobrému přístupu k práci v hodinách.

Probírané učivo se časově shodovalo se zpracovanými tematickými plány. Nové učivo bylo učiteli interpretováno věcně správně, příklady funkční, žáci kontrolováni a podle potřeby opravováni.

Oblast interakce a komunikace byla při výuce realizována dohodnutými pravidly jednání, která byla dodržována, osobnost žáka byla respektována. Komunikace žáků byla na velmi dobré úrovni, komunikace vyučujících, pohotovost a kvalita vyjadřování ve všech navštívených hodinách velmi dobrá. Vztah vyučujících k žákům byl pozitivní, kázeňské problémy v době inspekční činnosti nebyly zaznamenány.

Při prověřování učiva byli vyučující objektivní, hodnocení mělo pozitivní charakter, analýza chyb byla prováděna bezprostředně po každém ukončení ústního projevu, zkoušení realizováno ústní i písemnou formou. Z hlavních didaktických zásad byla v navštívených hodinách respektována zásada přiměřenosti a návaznosti.

Výsledky vzdělávání učitelé zjišťují vlastními evaluačními nástroji, převážně ústním zkoušením s následnou klasifikací prokázaných znalostí osnovami stanoveného učiva a kontrolních písemných cvičení. Ověření znalostí probíhá po každé probrané lekci.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve sledované výuce jsou hodnoceny stupněm velmi dobrý.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Písemné dokumenty dokladující skutečnost, že škola hodnotí své výsledky vzdělávání jsou: záznamy z pedagogických rad, výroční zpráva o činnosti školy, záznamy o kontrolách a zejména pak písemné práce žáků (kompozice, gramatické testy, krátké kontrolní prověrky apod.). Hodnocení je prováděno vlastními evaluačními nástroji - např. hospitační činnost, kontrola písemných prací, sledování a jako zpětná vazba jsou využívány výsledků žáků v soutěžích, výsledky maturitních zkoušek, resp. výsledky úspěšnosti žáků v přijímacím řízení na vysoké školy (popř. i vyšší odborné, jazykové) a externími nástroji – zejména standardizované testy v rámci akce Maturita nanečisto 2003 (účast 75 % maturantů, testy v předmětech český jazyk, cizí jazyk, volitelný předmět). Škola se umístila ve většině testovaných předmětů v první polovině ze všech 150 zúčastněných škol (např. ve fyzice – 23. místo, chemie – 8. místo) Výsledky (písemných kontrolních prací) se odrážejí v klasifikaci, liší se podle tříd (skupin), v případě jazyků i podle zaměření a předchozí jazykové přípravy, odpovídají charakteru školy. Účast žáků školy ve vědomostních soutěžích v anglické jazyce, českém jazyce či matematice od okrskového až po oblastní kolo, obzvlášť pak úspěchy těchto žáků (např. čelní umístění v olympiádě v českém jazyce, v matematické olympiádě, ocenění v jazykových soutěžích) mají pozitivní vliv na ostatní žáky školy (event. budoucí žáky) a umocňují tak výsledky dosahované ve vzdělávání a výchově.

Systematicky popsány a zpracovány vlastní evaluační nástroje škola nemá.

Analýza výsledků vzdělávání a výchovy je průkazně zaznamenávána a dokladována. Jedná se o podrobné hodnocení výsledků práce žáků a tříd. To napomáhá vedení v přijímání eventuálních nápravných opatření. Se závěry z průběžných kontrol (např. kontrola písemných prací) jsou vyučující seznamováni po provedené kontrole. Na pedagogických radách nebo předmětových komisích v případech, že se jedná o zjištění, která vyžadují zobecnění a závěry jsou přínosné pro většinu vyučujících. Výsledky vzdělávání škola vyhodnocuje a přijímá potřebná opatření.

Průběh vzdělávání a výchovy je celkově hodnocen jako velmi dobrý.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

- Údaje uvedené v Rozhodnutí MŠMT ČR č. j. 30 142/02-21 ze dne 26. února 2002, kterým se mění zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení s účinností od 1. září 2001 jsou v souladu se Zřizovací listinou příspěvkové organizace Gymnázium Františka Živného, Bohumín, Jana Palacha 794 č. j. ZL/080/2001 ze dne 27. září 2001 vydanou Radou Moravskoslezského kraje s účinností od 1. července 2001 s přílohami č. 1 a č. 2 a dodatky č. 1 ze dne 20. prosince 2001 (č. j. D1/ZL/080/2001) a č. 2 ze dne 11. dubna 2002 (č. j. D2/ZL/080/2001).

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí MŠMT ČR č. j. 30 142/02-21 ze dne 26. února 2002, kterým se mění zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení s účinností od 1. září 2001.
2. Zřizovací listina příspěvkové organizace Gymnázium Františka Živného, Bohumín, Jana Palacha 794 č. j. ZL/080/2001 ze dne 27. září 2001 vydaná Radou Moravskoslezského kraje s účinností od 1. července 2001 s přílohami č. 1 a č. 2 a dodatky č. 1 ze dne 20. prosince 2001 (č. j. D1/ZL/080/2001) a č. 2 ze dne 11. dubna 2002 (č. j. D2/ZL/080/2001).
3. Výkaz o gymnáziu-střední odborné škole-konzervatoři Škol (MŠMT) V 7-01 podle stavu k 30. září 2003.
4. Koncepce rozvoje školy ze dne 4. srpna 2003.
5. Plán práce školy pro školní rok 2003/2004.
6. Vnitřní předpisy a směrnice gymnázia ze dne 1. září 2003.
7. Školní řád ze dne 1. září 2003 s dodatky.
8. Třídní knihy a výkazy všech tříd ve školním roce 2003/2004.
9. Doklady o dosaženém vzdělání pedagogických pracovníků přírodovědných a společenských věd.
10. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2002/2003.
11. Rozvrhy hodin podle tříd a vyučujících pro školní rok 2003/2004, třídní knihy a třídní výkazy ve školním roce 2003/2004.
12. Školní učební plány (učební plány pro jednotlivé ročníky a tematické plány učiva).
13. Záznamy z pedagogických rad, předmětových komisí, výchovných komisí (školní rok 2002/2003 a 2003/2004).
14. Hospitační záznamy vedení školy ve školním roce 2002/2003 a 2003/2004.
15. Písemné práce žáků – výběr (český jazyk, cizí jazyky, matematika, fyzika, chemie).
16. Podkladová inspekční dokumentace (tabulky).
17. Dotazník pro ředitele před inspekcí.

ZÁVĚR

Současné složení pedagogického sboru po stránce odborné a pedagogické způsobilosti podpořeno kompetentním vedením je zárukou dalšího pozitivního vývoje školy. Promyšlená organizace a vzájemné jasné kompetence přispívají k efektivnímu plnění vzdělávacího programu školy.

Materiálně-technické podmínky vzdělávání a výchovy obecně podporují učení žáků. K pozitivům patří maximální využívání stávajících kapacit a fondu pomůcek a zejména zavádění progresivní techniky ve výuce, což přispívá k zvyšování efektivity výchovně vzdělávacího procesu.

Průběh vzdělávání a výchovy ve společenských vědách a přírodovědných předmětech je hodnocen pozitivně co se týče kvality sledovaných vyučovacích jednotek i v oblasti výsledků vzdělávání. Zřetelný kladný vliv má příprava a plánování výchovně vzdělávací činnosti vedením školy, předmětovými komisemi a zejména jednotlivými vyučujícími.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Kazimír Worek	.....
Členové týmu	Mgr. Mgr. Karel Mareš	.....
	Mgr. Magda Trávníčková	.....

Další zaměstnanci ČŠI Ing. Lada Bednárová, Libuše Švecová, Ing. Šárka Baarová

V Českém Těšíně dne 28. listopadu 2003

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 1. prosinec 2003

Razítko

Ředitel školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení	Podpis
RNDr. Jana Raszková, statutární zástupkyně ředitele školy	.....

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Ostravská 21, 737 01 Český Těšín . Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství : KÚ Moravskoslezského kraje, odbor školství, mládeže a sportu, ul. 28.října 117, 702 18 Ostrava 2	2003-12-16	n6-2820/03-011138
Zřizovatel: Moravskoslezský kraj, ul. 28.října 117, 702 18 Ostrava 2	2003-12-16	n6-2819/03-011138
Rada školy: není zřízena	---	---

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.